บทความวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา

Factors Affecting on the Lifestyleof Applied Thai Traditional Medicine Programme Students, University of Phayao

วิริญญา เมืองช้าง (Wirinya Mueangchang)*
นาฏนิดา จันทราช (Nattanida Jantarach)*
ประจวบ แหลมหลัก (Prachuab Lamluk)**
อนุกูล มะโนทน (Anukool Manoton)***

Received: December 22, 2021
Revised: January 10, 2022
Accepted: March 29, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา เก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557) จำนวนทั้งหมด71 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามทั้งหมด 9 ส่วน ได้แก่1) แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต 3) แบบสอบถามด้านบุคลิกภาพ 4) แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับเพื่อน 5) แบบสอบถามการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย 6) แบบสอบถามด้านการสนับสนุนด้านการเรียนของผู้ปกครอง 7) แบบสอบถามปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิต 8) แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในมหาวิทยาลัย 9) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาและความเที่ยงตามเกณฑ์มาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ลักษณะมุ่งอนาคต ($\beta = 0.89$) และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน ($\beta = 0.90$) โดยทั้ง 2 ปัจจัยสามารถทำนายการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา ร้อยละ 55.6 จากผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะการปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน โดยเน้นลักษณะมุ่งอนาคตและการสร้างสัมพันธภาพระหว่างนิสิตและเพื่อน

คำสำคัญ: การใช้ชีวิต, หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต, นิสิต

ร่วมเฉลิมฉลอง 30 ปี มหาวิทยาลัยนเรศวร
• Internationalization
• Innovative Products
• Integrative Team & Networking

Abstract

The objectives of this research were study the factors affecting on the lifestlye of Applied Thai Traditional Medicine programme students University of Phayao. The research samples consisted of 71 students in bachelor of Applied Thai Traditional Medicine Programme (Degree Programs 2014) in University of Phayao. The questionnaire consisted of 9 sections: 1) personal factors, 2) further orientation, 3) personality, 4) relationship between students and friends, 5) university lifestyle, 6) parental Support, 7) interaction between teachers and students, 8) physical appearance on campus, and 9) problems and suggestions about university life. Passed quality checks for content validity and validity according to benchmarks. Data were analyzed using frequency statistics, percentage, mean, Standard deviation and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows; factorsaffecting on thelifestyle of Applied Thai Traditional Medicine programmestudents University of Phayaostatistically significant at the 0.05 level were further orientation ($\beta = 0.89$) and the relationship between students and friends ($\beta = 0.90$). These two factors could predict life style of bachelor of Applied Thai Traditional Medicine Programme students, University of Phayao about 55.6 percent. From the results of this study, the data can be used for curriculum development of programme. The Teaching management in accordance with the nature of the learners, emphasizing further orientation and build up relationship between students and friends.

Keywords: Lifestyle, Applied Thai Traditional Medicineprogramme, Students

***Corresponding author: Anukool Manoton; Email:koolsabuy@gmail.com

* อาจารย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา (Instructor, Faculty of Public Health, University of Phayao)

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา (Assistant Professor, Faculty of Public Health, University of Phayao)

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา (Assistant Professor, Faculty of Public Health, University of Phayao)

ความสำคัญของปัญหา

ความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในศตวรรตที่ 21 ที่ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนในสังคมไทยอย่างทั่วถึง ประเทศไทยได้ปรับตัวให้สามารถรองรับผลของการเปลี่ยนแปลง โดยการพัฒนากำลังคน พัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านการสาธารณสุข และด้านการศึกษา (Thanormchayathawat,Vanitsuppavong, & Niemted, 2016) แต่ในขณะเดียวกันสังคมไทยก็ยังคงต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ อาทิเช่น การไม่ตระหนักถึงการมีคุณธรรมในตน การขาดคุณธรรม จริยธรรม ดังนั้น การพัฒนาคน พัฒนาความรู้ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของคนจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่ใช้คำว่า "มหาวิทยาลัย" ที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป มหาวิทยาลัยจึงเป็นแหล่งสร้างความรู้ ผลิต และพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ มีศักยภาพ มหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญต่อการดูแลนิสิตขณะศึกษา ทั้งด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ การสนับสนุนด้านการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน ลักษณะทางกายภาพ อื่นๆ ที่มีผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยในยุคโลกาภิวัฒน์เพื่อที่จะพัฒนานิสิตไปสู่สังคมที่พึงปรารถนาในที่สุด (Thai junior encyclopedia, 2019)

ในการก้าวเข้าสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ลักษณะทั่วไปของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษามักจะอยู่ในวัยกำลังจะเป็นผู้ใหญ่ในระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นและมีอุดมการณ์สนใจในสิ่งที่อยากรู้ ต้องการการยอมรับของเพื่อน อาจารย์ และสังคม ต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สนใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ครอบครัว และสิ่งแวดล้อม การจัดการเรียนการสอนควรมุ่งจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี (Rattanathongko, 2013) ทั้งนี้เพื่อให้นิสิตได้ตระหนักถึงความสำคัญของการกำหนดเป้าหมาย หรือความสำเร็จของชีวิตของตนเองในการวางแผนการเรียนและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยเพื่อความสำเร็จตามที่ได้ตั้งความหวังไว้ การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่นิสิตต้องมีความอดทน อดกลั้นต่อสิ่งเร้า และสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อนิสิตซึ่งอาจจะมีหลายปัจจัย หากนิสิตเลือกใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมเป็นประโยชน์ต่อนิสิตในการช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมที่จะดำเนินชีวิตที่ดีในสังคมต่อไป จากศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ได้แก่ บุคลิกภาพ การสนับสนุนด้านการเรียนของผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพในมหาวิทยาลัย สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการแก่นิสิต ด้านสังคม และด้านจิตวิทยา (Sheerat, 2012) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ และการเลียนแบบเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง (Sinsawad & Pittard, 2016) ลักษณะมุ่งอนาคต ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์/ผู้ปกครอง/เพื่อน (Lertsakornsiri & Phengpanich, 2020) สิ่งต่างๆเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยการที่นิสิตจะมีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยหรือมีการประพฤติปฏิบัติตนในระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับมูลเหตุหลายปัจจัยที่สนองต่อความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ หากเราสามารถทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยนำข้อมูลมาใช้เป็นฐานในการวางนโยบายเพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสภาพแวดล้อมตลอดจนกิจกรรมต่างๆให้สอดคล้องเหมาะสมกับการใช้ชีวิตของนิสิตมากที่สุดก็จะส่งผลให้นิสิตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ และมีคุณลักษณะสมตามความมุ่งหวังของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยพะเยา มีเป้าหมายที่จะพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยสร้างเสริมสุขภาพ จึงได้กำหนดเป็นนโยบายที่จะผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพให้ครบทุกสาขาวิชาให้ออกไปรับใช้สังคมและชุมชน

ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน จึงได้จัดตั้งคณะแพทยศาสตร์และเปิดหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิตขึ้นในปี พ.ศ. 2557เนื่องจากศาสตร์การแพทย์แผนไทยเป็นภูมิปัญญาซึ่งบรรพบุรุษของไทยได้สั่งสมสืบทอดกันมายาวนาน มีการรวบรวมตำรายาที่ดีและจารึกไว้ในแผ่นหินประดับตามผนังศาลาวัดสำคัญต่างๆ เมื่อเริ่มมีการแพทย์แผนตะวันตกเข้ามาในประเทศไทย การแพทย์แผนไทยยังคงมีบทบาทในการดูแลรักษาผู้ป่วย โดยมีการพัฒนาการแพทย์แผนไทยยุคใหม่ เรียกว่า "การแพทย์แผนไทยประยุกต์" คือการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์การแพทย์เข้ามาประยุกต์เพื่ออธิบายและพัฒนาการแพทย์แผนไทย ซึ่งศาสตร์การแพทย์แผนไทยประกอบด้วย เวชกรรมแผนไทย เป็นการตรวจและรักษาโรคด้วยทฤษฎีการแพทย์แผนไทย เภสัชกรรมแผนไทย เป็นการปรุงยาและผลิตยาสมุนไพรสำหรับรักษาโรคหัตถเวชกรรมแผนไทย เป็นการบำบัดรักษาด้วยหัตถการ ผดุงครรภ์เป็นศาสตร์การดูแลหญิงตั้งครรภ์ การทำคลอด การดูแลหญิงหลังคลอด รวมทั้งการดูแลทารกแรกเกิด (Thai Traditional Medical Professions act, B.E.2556 2013) ทางมหาวิทยาลัยจึงมีความต้องการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ที่มีความรู้ทางการแพทย์แผนไทยและวิทยาศาสตร์การแพทย์เพื่อพัฒนางานด้านการแพทย์แผนไทยซึ่งเป็นภูมิปัญญาของชาติให้ยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอนนิสิตแพทย์แผนไทยประยุกต์ที่ตรงกับความต้องการของพื้นที่ในเขตภาคเหนือตอนบนให้สามารถแก้ปัญหาด้านสุขภาพและผลิตบัณฑิตให้มีจิตสำนึกในการสืบทอดภูมิปัญญาไทยและสามารถอยู่ร่วมกับชุมชน เป็นที่พึ่งพาของชุมชนในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาโรคและการฟื้นฟูสุขภาพอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2563 เป็นปีที่ครบรอบการปรับปรุงหลักสูตร เมื่อได้เปิดใช้หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ (พ.ศ. 2557) ครบ 5 ปี ทางผู้รับผิดชอบหลักสูตรจึงมีความต้องการที่จะพัฒนาหลักสูตร ซึ่งต้องดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงถึงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและมาตรฐานการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และในการปรับปรุงหลักสูตรขอให้นิสิตเข้ามามีส่วนร่วมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตซึ่งเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญจากการสอบถามนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ถึงปัญหาในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยเบื้องต้น พบว่านิสิตแต่ละคนจะมีปัญหาด้านการศึกษาและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันไป

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ประจำหลักสูตรซึ่งมีบทบาทในการดูแลให้คำแนะนำแก่นิสิตเพื่อให้นิสิตสามารถวางแผนการศึกษาและบริหารจัดการชีวิตวัยเรียนในระดับอุดมศึกษาได้อย่างเหมาะสมให้การศึกษาเล่าเรียนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีตามกำลังความสามารถ อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความสนใจในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นแนวทางประกอบการพัฒนาปรับปรุงการผลิตนิสิตในหลักสูตรต่อไป

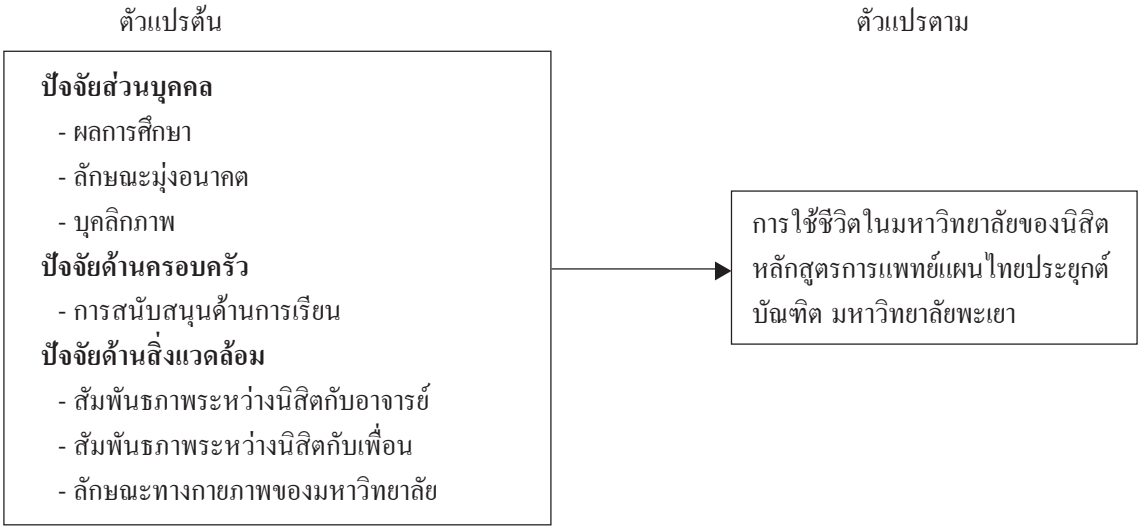
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา

สมมติฐานของการวิจัย

ลักษณะมุ่งอนาคต บุคลิกภาพ การสนับสนุนด้านการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย มีผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตภาคปกติทั้งหมดของหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557) ซึ่งเป็นนิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 - 2562 จำนวน 71 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้จากการศึกษาข้อมูล ทบทวนเอกสาร ตำราทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ และสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์กรอบแนวคิด แล้วนำมาสร้างเป็นเครื่องมือ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งเป็น 9 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ, ปีการศึกษาที่เข้าเรียน, ที่พักอาศัยขณะศึกษา, รายรับ/เดือน, รายจ่าย/เดือน และผลการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมข้อความ (Open end)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตของนิสิต เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถของนิสิตในการคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนการควบคุมตนเอง ให้กระทำหรือเว้นการทำบางอย่างตามความต้องการของตนเองเพราะเล็งเห็นผลเสียที่จะตามมา จำนวน 15 ข้อ จากแนวคิดของมิสเชล (Mischel, 1974) ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 1967) โดยมีการแปลผลคะแนนดังนี้ (Best, 1977) คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคตมาก, คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66, หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคตปานกลาง, คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคตน้อย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามด้านบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของนิสิตที่ตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ในการดำรงชีวิต

จำนวน 25 ข้อ จากแนวคิดของฟรายแมน และโรสแมน (Friedman & Roseman, 1974) ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 1967) โดยมีการแปลผลคะแนนดังนี้ ผู้ที่ได้คะแนน 39-75 หมายถึง ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอ, ผู้ที่ได้คะแนน 15-38 หมายถึง ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบบี

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับเพื่อน เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนิสิตและเพื่อนที่ปฏิบัติต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน จำนวน 20 ข้อ, ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิต เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนของนิสิตในระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของนิสิตในมหาวิทยาลัย จำนวน 25 ข้อ, ส่วนที่ 6 แบบสอบถามด้านการสนับสนุนด้านการเรียนของผู้ปกครองเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ของนิสิตต่อความคิดและความรู้สึกของผู้ปกครองในการสนับสนุนทางการเรียนของนิสิต จำนวน 5 ข้อ , ส่วนที่ 7 แบบสอบถามปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติของนิสิตที่ปฏิบัติต่ออาจารย์และการปฏิบัติตนของอาจารย์ที่ปฏิบัติต่อนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน จำนวน 15 ข้อ, ส่วนที่ 8 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในมหาวิทยาลัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน ได้แก่ สถานที่เรียนและสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน จำนวน 10 ข้อ, ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 1967) ลักษณะคำถามมีทั้งข้อคำถามทางบวกและทางลบ โดยมีการแปลผลคะแนนดังนี้ (Best, 1977) คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง ระดับมาก, คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง ระดับปานกลาง, คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ระดับน้อย

ส่วนที่ 9 ปัญหาหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเติมข้อความ (Open end) จำนวน 2 ข้อ โดยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) ของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่า S-CVI เท่ากับ 0.95 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถามส่วนที่ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 มีค่า Cronbach's alpha coefficient เท่ากับ 0.826, 0.739, 0.842, 0.832, 0.708, 0.940, 0.854 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากคณะอนุกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยพะเยาตามใบรับรองโครงการวิจัยเลขที่ 1.1/018/63 วันที่รับรอง 14 กันยายน 2563 ผู้วิจัยชี้แจงเรื่องสิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีการระบุชื่อ การเผยแพร่ข้อมูลวิจัยจะเสนอในภาพรวมเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เตรียมผู้ช่วยผู้วิจัยให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ตลอดจนแนวทางการดำเนินงาน วิธีการดำเนินงาน รวมทั้งบทบาทหน้าที่ จำนวน 2 คน ซึ่งเป็นบุคคลคณะอื่นที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนิสิตและอาจารย์ในหลักสูตร ผ่านการอบรมให้เข้าใจในเนื้อหาของวัตถุประสงค์และวิธีการเก็บรวบรวม ขั้นตอนการดำเนินงานเก็บข้อมูลให้ผู้ช่วยวิจัยขอความร่วมมือนิสิตที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ โดยใช้เวลาตอบแบบสอบถามประมาณ 30 นาที ถ้านิสิตไม่เข้าใจในคำถามและข้อความนิสิตสามารถสอบถามจากผู้ช่วยวิจัยได้ ทั้งนี้ได้อธิบายถึงการตอบคำถามเหล่านี้ว่าไม่มีถูกหรือผิด และจะไม่มีผลกระทบใดๆต่อการเรียนของนิสิต ทำการเก็บข้อมูลวิจัยได้ครบตามเป้าหมาย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป เมื่อเสร็จสิ้น

การวิจัยแล้วข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนิสิตทั้งหมดจะถูกทำลายภายใน 1 ปี หลังจากการวิจัยเสร็จสิ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) แจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สถิติอ้างอิงใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 78.9 เป็นนิสิตที่เริ่มเข้าเรียนปีการศึกษา 2560 ร้อยละ 26.8 อาศัยอยู่หอพักภายในมหาวิทยาลัย ร้อยละ 52.1 มีรายรับน้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือนร้อยละ 70.4 และมีรายจ่าย น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือนร้อยละ 87.3

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 71)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	56	78.9
ชาย	15	21.1
ปีการศึกษาที่เข้าเรียน		
2558	12	16.9
2559	10	14.1
2560	19	26.8
2561	18	25.4
2562	12	16.9
ที่พักอาศัยขณะศึกษา		
หอพักภายในมหาวิทยาลัย	37	52.1
หอพักนอกมหาวิทยาลัย	34	47.9
รายรับของนิสิตต่อเดือน		
น้อยกว่า 10,000 บาท	50	70.4
10,000 บาทขึ้นไป	21	29.6
รายจ่ายของนิสิตต่อเดือน		
น้อยกว่า 10,000 บาท	62	87.3
10,000 บาทขึ้นไป	9	12.7

2. ข้อมูลของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยนิสิตการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่านิสิตส่วนใหญ่มีระดับผลการเรียนเฉลี่ย 2.94 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างดี นิสิตส่วนใหญ่มีคะแนนรวมด้านบุคลิกภาพสูง จึงจัดอยู่ในกลุ่มบุคลิกภาพแบบเอ (Type A Behavior Pattern Personality) คือ มีบุคลิกภาพรีบร้อน ชอบแข่งขัน และก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มาก ๆ ในเวลาน้อย ๆ มีความรู้สึกว่าเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามมากในการทำงาน ชอบฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อประสบความสำเร็จ ชอบฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อประสบความสำเร็จ ชอบทำงานด้วยความรวดเร็วทนไม่ได้กับงานที่ล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย ส่วนคนที่อยู่ในกลุ่มบุคลิกภาพแบบบี (Type B Behavior Pattern Personality) คือ ลักษณะบุคลิกภาพของนิสิตที่ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อย ๆ ไม่หวังผลสัมฤทธิ์ในการทำงานไม่ชอบการฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ อดทนรอคอยได้ (Friedman & Roseman, 1974) ด้านลักษณะมุ่งอนาคตอยู่ในระดับต่ำ คือ นิสิตมีความสามารถในการคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนการควบคุมตนเอง(Mischel, 1974) อยู่ในระดับต่ำ ด้านการสนับสนุนด้านการเรียนของผู้ปกครองอยู่ใดระดับสนับสนุนมาก ด้านสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์อยู่ในระดับดีมาก ด้านลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย จากการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะพบว่า นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ปัญหาการแบ่งเวลาเรียนและการเตรียมตัวสอบ มีปัญหากับเพื่อนในการกระทบกระทั่งเรื่องแบ่งงานกันทำภายในกลุ่ม การจัดสรรเรื่องการใช้เงิน การปรับตัวในการใช้ชีวิตเมื่ออยู่ไกลบ้าน เมื่อประสบปัญหากระทันหันในบางครั้งยังตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาไม่ได้เรื่องความรัก รวมไปถึงการใช้ชีวิตในระบบมหาวิทยาลัย

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย

ตัวแปรที่ศึกษา	n = 71		การแปลผล
	$\overline{X}$	S.D.	
ปัจจัยส่วนบุคคล			
ผลการศึกษา	2.94	0.470	ค่อนข้างดี
ลักษณะมุ่งอนาคต	2.31	0.497	ระดับต่ำ
บุคลิกภาพ	66.97	8.848	แบบเอ
ปัจจัยด้านครอบครัว			
การสนับสนุนด้านการเรียน	4.53	0.504	ระดับสนับสนุนมาก
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม			
สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์	2.71	0.492	ระดับปานกลาง
สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน	4.07	0.654	ระดับดีมาก
ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย	3.56	0.675	ระดับปานกลาง
การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย	2.08	0.455	ระดับเหมาะสมน้อย

3. จากตารางที่ 3 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัย คือ ลักษณะมุ่งอนาคต, บุคลิกภาพ, และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน มีค่าอยู่ระหว่าง .531-.714 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการสนับสนุนด้านการเรียนของผู้ปกครอง, สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์, และลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัยมีค่าเป็น -.471, -.463 และ -.276 ตามลำดับ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, .01 และ .05 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม กับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย (คัดมาเฉพาะปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย)

ตัวแปร	ลักษณะมุ่งอนาคต	บุคลิกภาพ	การสนับสนุนด้านการเรียนของผู้ปกครอง	สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน	สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์	ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย	การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย
	1.000	.690**	-.498**	.555*	-.558**	-.267*	.714**
		1.000	-.392**	.507**	-.465**	-.284*	.531**
			1.000	-.425	383**	-.235	-.471**
				1.000	-.276**.	.183	.575**
					1.000	.540**	-.463**
						1.000	-.276*
							1.000

** p < .01

*p < .05

จากนั้น หาค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อการชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิต มีค่าเท่ากับ 1.108 ถึง 2.593 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 5 จึงไม่น่าจะเกิดปัญหาพหุสัมพันธ์อย่างรุนแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบสเต็ปไวส์

4. เมื่อพิจารณาเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการพยากรณ์ พบว่า

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา เรียงลำดับตามความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนได้ ดังนี้ ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยามากที่สุด ถูกคัดเลือกเข้าไปในการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 โดยมีสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 51 ตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าไปในการวิเคราะห์ ขั้นตอนที่ 2 คือ ลักษณะมุ่งอนาคต และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน มีสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 55.6 โดยมี 4 ปัจจัยที่ไม่ได้รับเลือกเข้าสมการพยากรณ์การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย คือ บุคลิกภาพ, การสนับสนุนด้านการเรียนของผู้ปกครอง, สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ และลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย (แสดงดังตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) สัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R2) และนัยสำคัญทางสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบสเตปไวส์ จากปัจจัยที่มีผลต่อการชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิต

ตัวแปรพยากรณ์	R	R^2	R^2change	F
- ลักษณะมุ่งอนาคต	.714	.510	.503	71.826*
- ลักษณะมุ่งอนาคตและ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน	.746	.556	.543	42.634*

* $p < .05$

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา มีทั้งหมด 2 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต และ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 55.6 (แสดงดังตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 น้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ รายปัจจัยที่ส่งผลต่อการชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิต

ตัวแปรพยากรณ์	b	β	$S.E._b$	t	Sig.
- ลักษณะมุ่งอนาคต	.523	.089	.571	5.880	< 0.001
- สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน	.239	.090	.259	2.664	0.01
a = 0.332 R = 0.746	$R^2 = 0.556$	F = 42.634			

*$p < .05$

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา ได้ดังนี้

ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$\hat{Y}$= 0.322 +0.523 ลักษณะมุ่งอนาคต+0.239 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน

ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$\hat{Z}$ = 0.089 ลักษณะมุ่งอนาคต + 0.090 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน

อภิปรายผล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยมากที่สุด มี 2 ปัจจัย ดังนี้ ลักษณะมุ่งอนาคต และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน ซึ่งทั้ง 2 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ มีค่าอำนาจพยากรณ์ได้ร้อยละ 55.6 อภิปรายผล ได้ดังนี้

ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นตัวแปรที่ดีที่สุดที่สามารถพยากรณ์การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นิสิตที่มีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนมากจะมีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสมมาก แต่นิสิตที่มีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนน้อย จะมีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสมน้อย จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนน้อยจึงอาจส่งผลให้มีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสมน้อย ซึ่งหมายถึงความสามารถของนิสิตในการคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ตลอดจนการควบคุมตนเอง ให้กระทำหรือเว้นการทำบางอย่างตามความต้องการของตนเอง เพราะเล็งเห็นผลเสียที่จะตามมาอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งประเด็นที่นิสิตเห็นด้วยมากที่สุดกับลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน ได้แก่ "ถ้านิสิตทำคะแนนในรายวิชาใดได้น้อย นิสิตจะไม่มีกำลังใจในการเรียนวิชานั้นเลย" ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตเกิดความหมดกำลังใจ เมื่อนิสิตทำคะแนนวิชาใดได้น้อย จึงทำให้เกิดความท้อแท้ ท้อถอย ขาดความสามารถในการเผชิญกับอุปสรรคปัญหา การหาทางออก และขาดการควบคุมตนเอง จึงอาจส่งผลให้นิสิตมีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสมน้อย เพราะลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนถือเป็นความสามารถในการคาดการณ์อนาคตของนิสิตเพื่อที่จะนำไปสู่การวางแผน และนำไปสู่การปฏิบัติตามแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคต มีแนวทางแก้ไขปัญหาและสามารถตัดสินใจเลือกกระทำได้อย่างเหมาะสม เพื่อเผชิญปัญหาอุปสรรคและหาทางออกได้อย่างเหมาะสม มีความอดทน เพียรพยายาม มานะบากบั่น เพื่อความสำเร็จในอนาคต (Sinsawad & Pittard, 2016) ดังนั้นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักอดกลั้น สามารถหักห้ามใจตนเองไม่ทำตามใจตนเองในปัจจุบัน แต่รอคอยเพื่อให้ได้มาสิ่งที่ดีกว่า ซึ่งบุคคลที่จัดว่าเป็นผู้มุ่งอนาคตนั้นต้องมีลักษณะนิสัย ดังนี้ การเป็นรู้คุณค่าของเวลา รู้จักคุณค่าของสิ่งของ รู้จักคุณค่าของการออมและการเป็นผู้ตรงต่อเวลา จะช่วยให้บุคคลนั้นรู้จักหักห้ามใจตนเอง มีความอดทน และเป็นบุคคลที่จัดได้ว่าเป็นผู้มุ่งอนาคต (Tawongsa, Srinonyang, Apaiso, Chotichai, & Sariya, 2018) ซึ่งจะส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสมตามมา นิสิตจึงควรเล็งเห็นถึงความสำคัญและนำไปใช้ในการปรับตัวด้านต่างๆเพื่อรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่หรือสำคัญในอนาคตซึ่งถือเป็นกระบวนการปรับตัวที่มีความสำคัญสูงสุด

สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นิสิตที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนจะมีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสมมาก ส่วนนิสิตที่มีความสัมพันธภาพไม่ค่อยดีกับเพื่อนจะมีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสมน้อย จากการศึกษานิสิตกลุ่มตัวอย่างพบว่าสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและมีการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยโดยประเด็นที่นิสิตเห็นด้วยมากที่สุดคือ "นิสิตและเพื่อนชอบชวนกันไปอ่านหนังสือทบทวนบทเรียน" จะเห็นได้ว่าถ้ายิ่งถ้านิสิตมีสัมพันธภาพกับเพื่อนดีเท่าไรก็จะยิ่งช่วยส่งเสริมให้เกิดการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข และในทางกลับกันถ้านิสิตมีสัมพันธภาพกับเพื่อนไม่ค่อยดีเท่าที่ควรก็อาจส่งผลให้เกิดการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสมน้อย เพราะสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนถือเป็นพฤติกรรมที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้กำลังใจกัน ยอมรับความคิดเห็นและการร่วมมือกันในด้านวิชาการ เป็นความผูกพันที่เกี่ยวข้องกันระหว่าง บุคคลต่อบุคคลหรือบุคคลต่อกลุ่ม มีความรู้สึกที่ดี และแสดงออกต่อกันในทางที่ดีเป็นความเข้าใจ ซึ่งกันและกันทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งกลุ่มเพื่อน เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย (Sinsawad & Pittard, 2016) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย คือ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน และสอดคล้องกับการศึกษาของ (Flanagan, 1978), (Denham, 1991) ที่กล่าวว่าการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นหรือคนในสังคม เช่น บิดามารดา คู่สมรส ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง มีการแบ่งปันทางด้านความคิด สิ่งที่สนใจ เป็นองค์ประกอบ และสอดคล้องกับการศึกษาของ (Haddad, 1986) พบว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นตัวทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้ดีที่สุด

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตของนิสิตอยู่ในระดับต่ำ ทางสาขาวิชาจึงควรมีการส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคตของนิสิต โดยจัดให้มีกิจกรรมเสริมในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรในแต่ละรายวิชา โดยให้แต่ละรายวิชาบริหารจัดการเพิ่มกิจกรรมให้เหมาะสม

สอดคล้องกับสาระรายวิชาเพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีความพร้อมเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม ตลอดจนเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ให้รู้จักวางแผนล่วงหน้า นำไปปฏิบัติตามแผนให้บรรลุเป้าหมาย และนำไปปรับใช้กับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสม

2. ทางสาขาวิชาควรส่งเสริมกิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนทั้งรุ่นพี่รุ่นน้องในสาขาวิชาให้มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกัน ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันเพื่อให้นิสิตรู้จักปรับตัวในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ควรมีการใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจและประเมินสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนในทุกๆกลางภาคการศึกษาเพื่อให้สาขาร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขในแต่ละภาคการศึกษา และวางแนวทางการแนะแนวให้คำปรึกษาแก่นิสิตเมื่อมีปัญหาด้านสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนและปัญหาอื่นๆ ร่วมด้วย

3. จากผลการศึกษาทางสาขาวิชาควรเล็งเห็นถึงการปรับการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของนิสิต เพื่อพัฒนาศักยภาพของนิสิต ดูแลให้คำแนะนำแก่นิสิต เพื่อให้นิสิตเกิดพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และบุคลิกภาพ สามารถวางแผนการศึกษาและบริหารจัดการชีวิตวัยเรียนในระดับอุดมศึกษาได้อย่างเหมาะสมส่งผลให้การศึกษาเล่าเรียนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อค้นหาหรือทำความเข้าใจถึงลักษณะมุ่งอนาคตของนิสิตโดยศึกษาถึงมูลเหตุที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และศึกษาวิจัยเชิงทดลองเพื่อจัดการฝึกอบรมสร้างลักษณะมุ่งอนาคตให้แก่นิสิต

2. ควรศึกษาการพัฒนาโปรแกรมวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมที่นำไปใช้ในการเสริมความสัมพันธ์ให้แก่นิสิตในสาขา

เอกสารอ้างอิง

Best, J. W. (1977). *Research in education* (3rd ed). Englewood Cliffs, Nj: Prentice Hill.

Denham, M.J. (1991). *Care of the long stay elderly patient* (2nd ed). London: Chapman and Hall.

Flanagan, J.C. (1978). A research approach to improving our quality of life. *American Psychologist, 31*(1), 138-147.

Friedman,M., & Rosenman, R. H. (1974). *Type A behavior and your heart.* New York, NY: Knopf.

Haddad, A.S. (1986). Qualityof life of Jordanian College students. *Dissertation Abstracts International, 47*(6), 2025-A.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30,* 607-610.

Lertsakornsiri, M., & Phengpanich, W. (2020). Relationships between selected factors and quality of lifeof nursingstudents in the private higher education Institution. *Journal of Health and Health Management, 6*(2), 16-27. [In Thai].

Likert, R. (1967). The method of constructing and attitude scale,In reading in fishbeic, M (ed.), *attitude theory and measurement.* New York: John Wiley & Sons.

Mischel , W. (1974). Processes in delay of gratification. In L. Berkowitz (ed.), *Advances in Experimental Social Psychology*(pp.249-293). New York: Academic Press.

Rattanathongkom, S. (2013). Characteristics of higher education learners.In R. Somchai(ed.), *Teaching in Physical Therapy*(pp. 61-64). Khon Kaen: Khon Kaen University. [In Thai].

Sheerut, T. (2012). Factors Influencing the Quality of Student Life at Srinakharinwirot University (Ongkharak Campus). Indipendent Study (Business Administration), Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Pathum Thani. [In Thai].

Sinsawad, P., & Pittard, B. (2016). Factors related to quality of life of nursing studentat Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi. *Kuakarun Journal of Nursing, 23*(1), 7-20. [In Thai].

Thai junior encyclopedia. (2019, January 15). Encyclopedia project for youth with the intention of His Majesty King. *Saranukromthai.* Retrived 20 September 2021 from https://www. saranukromthai. or.th/sub/book/book.php?book=38&chap=3&page=t38-3-infodetail09.html. [In Thai].

Thanormchayathawat, B., Vanitsuppavong, P., & Niemted, W. (2016). 21st centuryskills: A challenge for student development. *Journal of Nursing and Public Health, 3*(2), 208-222. [In Thai].

Tawongsa, K., Srinonyang, P., Apaiso, P., Chotichai, B., & Sariya, W. (2018). Factors influencing quality of student life Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus. *MBU Education Journal, 6*(1), 545-565. [In Thai].

Thai Traditional Medical Concil (2013). *Thai Traditional Medical PROFESSIONS ACT, B.E.2556. Ministry of Public Health.* 20 September 2021 from https://thaimed.or.th/home/?page_id=1387. [In Thai].